

Desembre sec a Catalunya

- El Servei Meteorològic de Catalunya qualifica el desembre de 2013 com a termomètricament càlid¹ al Pirineu, Prepirineu i al litoral i prelitoral Central i Nord. En canvi ha estat fred a les fondalades i depressions de l'interior de Catalunya i al litoral Sud.
- A la major part de Catalunya el mes ha estat sec, i molt sec al quadrant nord-est del país, a la conca del Llobregat i al litoral Sud. En canvi ha estat pluviomètricament normal a punts del Pirineu i Prepirineu.

El mes de desembre ha estat marcat per l'estabilitat atmosfèrica com a conseqüència de la persistència de les altes pressions que han afectat el país durant 24 dels 31 dies.

Els primers divuit dies del mes van venir caracteritzats per la presència d'una persistent falca anticiclònica que abraçava gran part de l'Europa occidental. Aquesta configuració va provocar d'una banda, una situació de bloqueig que provocava una ubicació del corrent del jet al nord del continent i, per tant, que els sistemes frontals viatgessin molt lluny de les nostres latituds. D'altra banda, l'estabilitat atmosfèrica juntament amb la presència d'una massa d'aire molt freda que es va instal·lar a Catalunya els últims dies del mes de novembre i que va quedar estancada per la

¹ Els valors mitjans climàtics que s'han utilitzat s'han extret de:

Martín-Vide, J.; Raso Nadal, J.M. (2008): *Atlas climàtic de Catalunya*. Període 1961-1990.

Al llarg de tot l'informe, s'expressen la temperatura (T) en graus Celsius (°C) i les quantitats de precipitació (PPT) en mil·límetres, mm, unitat equivalent a litres per metre quadrat.

Quan s'efectua la comparació entre la precipitació acumulada o la temperatura mitjana i els seus corresponents valors mitjans climàtics, s'adopten els criteris següents:

Qualificació	PPT total registrada respecte de la mitjana climàtica	Qualificació	Diferència entre la temperatura mitjana i la mitjana climàtica
Molt sec	< 30%	Molt càlid	≥ +3 °C
Sec	Entre 30% i 90%	Càlid	Entre +3 °C i +0,5 °C
Normal	Entre 90% i 110%	Normal	Entre +0,5 °C i -0,5 °C
Plujós	Entre 110% i 190%	Fred	Entre -0,5 °C i -3 °C
Molt plujós	> 190%	Molt fred	≤ -3 °C

■ Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2013 ■

falta ventilació a les valls i depressions de l'interior de Catalunya, va provocar que la boira fos persistent en aquests indrets. La temperatura i l'oscil·lació tèrmica diària en aquestes contrades va ser baixa, fet que va provocar que moltes d'aquestes boires fossin gebradores. D'aquesta manera, el contrast tèrmic a Catalunya va ser molt marcat durant aquests dies, amb una diferència de temperatura important no tan sols entre el litoral i l'interior de Catalunya, sinó també entre les parts més baixes i més elevades del país, fruit de la marcada inversió tèrmica, un altre dels trets que va caracteritzar aquesta situació.

Els dies 19 i 20 hi va haver una pausa d'aquesta configuració com a conseqüència del pas d'un front atlàntic, que si bé no va ser gaire actiu com és normal en aquests tipus de situacions, sí que va deixar precipitacions entre 5 i 30 mm a Catalunya i una moderada baixada de la temperatura. Malgrat tot, els valors termomètrics van pujar a les planes i depressions de l'interior de Catalunya, ja que la boira va desaparèixer. Les quantitats de precipitació més destacades que es van registrar a les Estacions Meteorològiques Automàtiques (EMA) gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC) van ser les següents: 28,1 mm al PN dels Ports (el Baix Ebre), 20,1 mm al Lac Redon (2.247 m), a la comarca de la Val d'Aran, i 17,3 mm al Puig Sesolles (1.668 m), al Vallès Oriental.

A partir del dia 21 i fins el dia 23 la situació meteorològica va tornar a venir dominada per la presència de l'anticicló i un retorn de la boira a l'interior de Catalunya, però amb diferències sinòptiques respecte a la situació amunt descrita. La configuració dels centres d'acció va ser molt zonal, és a dir, les baixes pressions al nord del continent i les altes al sud, amb un marcat gradient nord-sud tant isobàric com tèrmic i una ubicació del corrent en jet a les nostres latituds. Aquesta situació va afavorir el pas d'alguns sistemes frontals fins a finals de mes, que van arribar molt desgastats i deixant quantitats de precipitació, en general, poc importants a les nostres contrades. El més significatiu va ser el que va afectar Catalunya entre els dies 24 i 26 de desembre en relació a una profunda depressió que es va formar a la latitud de les illes Britàniques i que va provocar un temps molt sever a la part més occidental del continent. Al nostre país les precipitacions més importants es van registrar al vessant sud del Pirineu, com a conseqüència del flux del sud-oest que, en un principi, va acompanyar a la pertorbació. Les quantitats més importants registrades a les EMA gestionades per l'SMC van ser els 94,4 mm d'Espot (2.519 m), a la comarca del Pallars Sobirà, els 76,0 mm de Salòria (2.451 m), també al Pallars Sobirà, i els 67,6 mm a Boí (2.535 m), a l'Alta Ribagorça.

El mes de desembre ha resultat termomètricament càlid al Pirineu, Prepirineu i al litoral i prelitoral Central i Nord. En canvi ha estat fred a les fondalades i depressions

■ **Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2013** ■

de l'interior de Catalunya i al litoral Sud (Figura 1). Aquestes anomalies tèrmiques són conseqüència de les condicions anticiclòniques que van caracteritzar gran part del mes, fet que va afavorir que la massa d'aire freda que va afectar Catalunya els últims dies del mes de novembre quedés confinada a les planes i depressions interiors de Catalunya provocant l'aparició de boira i, per tant, falta d'irradiació i una temperatura baixa en aquestes contrades. D'aquesta manera, la inversió tèrmica ha estat molt marcada durant el mes de desembre amb una temperatura més elevada a les zones enlairades del país.

La taula següent mostra les anomalies negatives (diferències de la temperatura mitjana mensual de desembre respecte de la mitjana climàtica mensual del mes de desembre pel període de referència 1961-1990) que han estat inferiors als -2 °C a les EMA gestionades per l'SMC.

Nom de l'EMA	Comarca	Anomalia (°C)
Seròs - Depuradora	el Segrià	-2,4
Aitona	el Segrià	-2,3
Castelldans	les Garrigues	-2,2
Torres de Segre	el Segrià	-2,2

La taula següent mostra les anomalies positives que han igualat o superat els +3 °C a les EMA gestionades per l'SMC, on el mes s'ha de qualificar com a molt càlid, i assenyalava el fort contrast tèrmic que ha caracteritzat Catalunya durant el mes de desembre.

Nom de l'EMA	Comarca	Anomalia (°C)
Montsec d'Ares (1.572 m)	el Pallars Jussà	+3,9
Malniu (2.230 m)	la Cerdanya	+3,7
Santuari de Queralt	el Berguedà	+3,1
Espot (2.519 m)	el Pallars Sobirà	+3,0
Boí (2.535 m)	l'Alta Ribagorça	+3,0

Des d'un punt de vista pluviomètric, el mes de desembre ha estat sec, i fins i tot molt sec al quadrant nord-est del país, a la conca del Llobregat i al litoral Sud. En canvi ha estat pluviomètricament normal a punts del Pirineu i Prepirineu (Figura 2). Aquesta configuració és conseqüència, d'una banda, de la persistència de les altes pressions durant la primer meitat del mes. D'altra banda, els fronts que van afectar al país durant la segona meitat del mes en relació a una configuració més zonal (vents de l'oest), arribaven molt desgastats a Catalunya.

■ **Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2013** ■

A continuació es mostren les EMA gestionades per l'SMC en les quals la precipitació acumulada durant el mes de desembre ha estat igual o superior als 50 mm:

Nom de l'EMA	Comarca	PPT (mm)
Espot (2.519 m)	el Pallars Sobirà	104,8
Salòria (2.451 m)	el Pallars Sobirà	84,0
el Port del Comte (2.316 m)	el Solsonès	77,9
Boí (2.535 m)	l'Alta Ribagorça	76,5
Lac Redon (2.247 m)	la Val d'Aran	71,8
Certascan (2.400 m)	el Pallars Sobirà	66,3
Vielha e Mijaran	la Val d'Aran	63,2
el Pont de Suert	l'Alta Ribagorça	61,8
Cadí Nord (2.143 m) - Prat d'Aguiló	la Cerdanya	51,8
Sasseuva (2.228 m)	la Val d'Aran	50,2

■ Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2013 ■

Figura 1:

Mapes de temperatura mitjana del mes de desembre de 2013 i de diferència d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques), gestionada pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC). No inclouen els valors de temperatura d'una estació concreta si no es disposa del 80% de totes les dades d'aquesta estació.

■ Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2013 ■

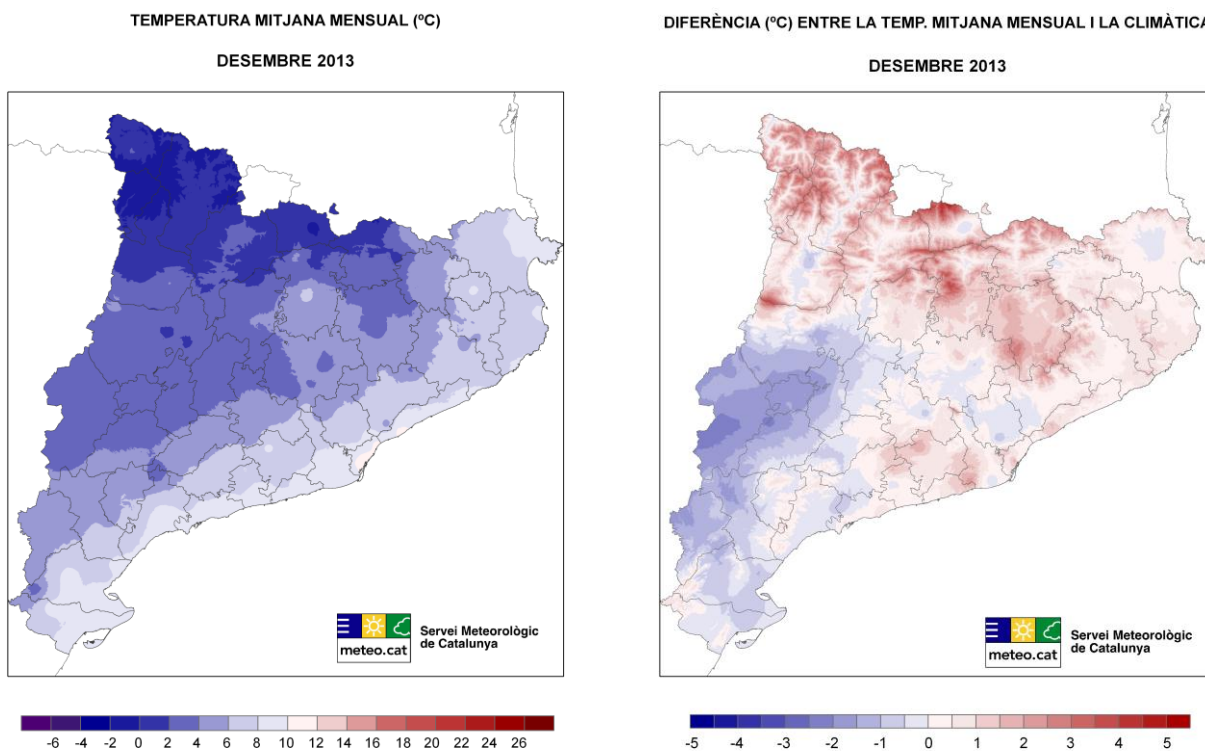
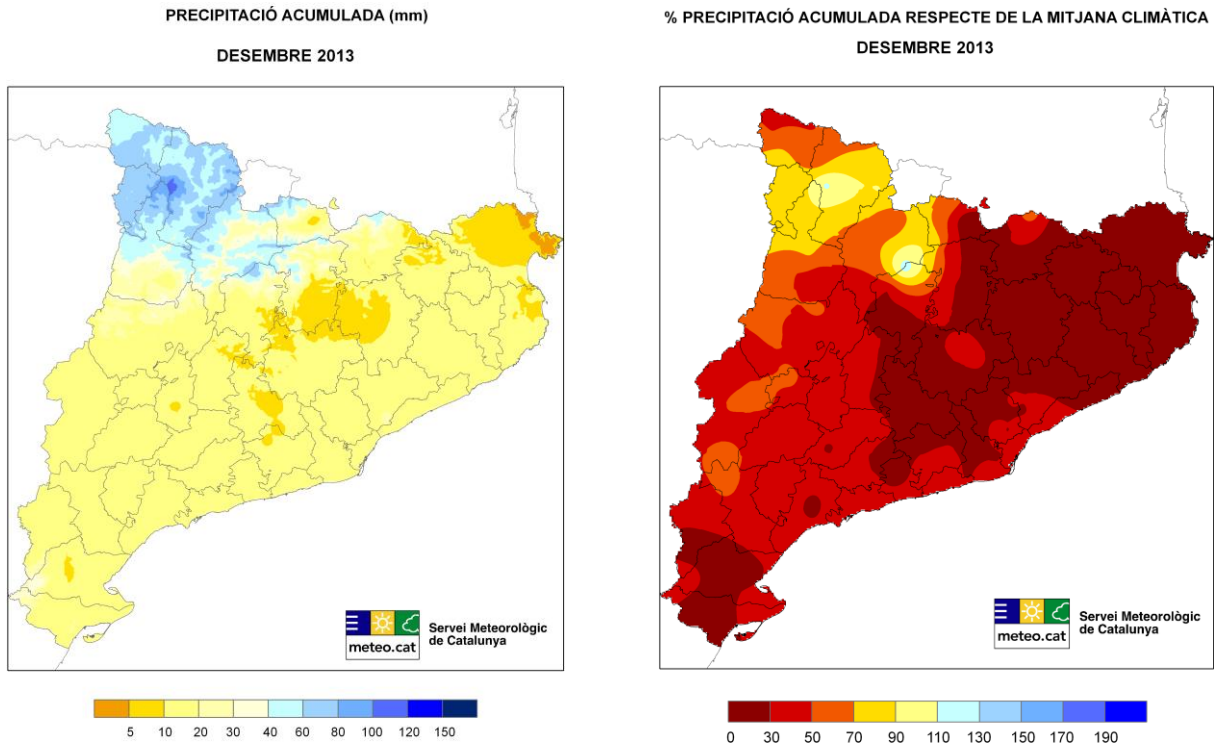

Figura 2:

Mapes de precipitació acumulada durant el mes de desembre de 2013 i de percentatge d'aquesta respecte de la mitjana climàtica

Mapes elaborats amb dades de les estacions integrades a la XEMA (Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques), gestionada pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC). No inclouen els valors de precipitació d'una estació concreta si no es disposa de les dades d'un episodi significatiu d'aquesta estació.

■ Nota del Butlletí Climàtic de desembre de 2013 ■

Aquesta informació s'ampliarà a través de la publicació del butlletí mensual definitiu a partir del dia 15 del mes en curs. Totes aquestes informacions es publicaran a www.meteo.cat.

2 de gener de 2013